

SAŽETAK PRESUDE

ZORNIĆ protiv BOSNE i HERCEGOVINE OD 15. SRPNJA 2014. ZAHTJEV BR. 3681/06

Podnositeljica je diskriminirana jer ne može sudjelovati na izborima za Dom naroda Bosne i Hercegovine

❖ ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva je građanka Bosne i Hercegovine koja aktivno sudjeluje u političkom životu svoje zemlje. Primjerice, 2002. godine bila je kandidat Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine na parlamentarnim izborima.

Ustav Bosne i Hercegovine pravi razliku između takozvanih konstitutivnih naroda (Bošnjaci, Hrvati i Srbi), ostalih (pripadnici manjina) i građana Bosne i Hercegovine (oni koji se odbijaju izjasniti kao pripadnici bilo koje etničke grupe). O svojoj etničkoj pripadnosti svatko odlučuje sam.

Prema Ustavu, samo oni koji se izjasne kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda imaju pravo sudjelovanja na izborima za Dom naroda i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Pozivajući se na članak 14. (zabrana diskriminacije), članak 3. Protokola br. 1. (pravo na slobodne izbore) i članak 1. Protokola br. 12. (opća zabrana diskriminacije) uz Konvenciju, podnositeljica se žalila da nema pravo sudjelovanja na izborima za Dom naroda i Parlament Bosne i Hercegovine zbog toga što se odbija izjasniti kao pripadnica bilo koje etničke grupe, nego se izjašnjava samo kao građanka Bosne i Hercegovine.

❖ OCJENA SUDA

Sud je utvrdio da podnositeljica zahtjeva ne smije biti spriječena sudjelovati na izborima za Dom naroda zbog svog opredjeljenja, posebno kada se uzme u obzir da Ustav Bosne i Hercegovine ne sadrži objektivne kriterije za određivanje nečijeg etničkog podrijetla.

Iste ustavne odredbe su već proglašene diskriminatornim u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*. U tom predmetu Sud je utvrdio povredu Konvencije zbog nemogućnosti podnosioca zahtjeva koji su bili Rom i Židov da sudjeluju na parlamentarnim izborima. Prema Sudu, ovaj je slučaj identičan predmetu *Sejdić i Finci*, jer je i podnositeljica onemogućena u sudjelovanju na izborima za Dom naroda na osnovi etničkog podrijetla.

Zbog prirode sukoba u Bosni i Hercegovini u razdoblju od 1992. do 1995., obilježenog genocidom i etničkim čišćenjem, suglasnost konstitutivnih naroda je bila neophodna za uspostavljanje mira, što može objasniti činjenicu da na mirovnim pregovorima nije bilo predstavnika drugih zajednica, kao npr. romske ili židovske zajednice. U presudi *Sejdić i Finci* Sud je utvrdio da je ovakvo ustavno rješenje doneseno zbog uspostavljanja mira, koji cilj je u skladu s Konvencijom.

Međutim, imajući u vidu značajan napredak ostvaren u Bosni i Hercegovini nakon Daytonskog mirovnog sporazuma kao i postojanje drugih mehanizama podjele vlasti koji ne dovode automatski do isključenja predstavnika drugih zajednica, Sud je utvrdio da kontinuirana nemogućnost podnositelja zahtjeva da sudjeluju na izborima nema objektivno i razumno opravdanje te da je kao takva diskriminatorna u smislu članka 14. u vezi s člankom 3. Protokola broj 1.

Iz istih razloga, Sud je i u ovom slučaju zaključio da je došlo do povrede članka 14. u svezi s člankom 3. Protokola br. 1. i članka 1. Protokola br. 12. zbog kontinuirane nemogućnosti podnositeljice da sudjeluje na izborima za Dom naroda Bosne i Hercegovine.

U odnosu na prigovore o nemogućnosti sudjelovanja na izborima za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Sud je ponovio svoj stav iz presude *Sejdić i Finci* o diskriminatornom karakteru ustavnih odredbi koji sprečavaju podnositelje zahtjeva da sudjeluju na izborima za Predsjedništvo. Sud je utvrdio da je i u ovom predmetu došlo do povrede članka 1. Protokola br. 12. zbog nemogućnosti podnositeljice da sudjeluje na izborima za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

U odnosu na članak 46.

Sud je iznio stav da je utvrđenje povrede u ovom predmetu izravna posljedica neprovođenja ustavnih i zakonodavnih izmjena u cilju izvršenja presude *Sejdić i Finci*, čije izvršenje je od 2009. godine pod nadzorom Odbora ministara Vijeća Europe, tijela zaduženog za nadgledanje izvršenja presuda Suda. Sud je stoga naglasio da je nužno u što kraćem roku i na najučinkovitiji mogući način riješiti ovu situaciju.

Sud smatra da nakon više od 18 godina od okončanja ratnih sukoba u Bosni i Hercegovini ne može postojati niti jedan razlog za zadržavanje spornih ustavnih odredbi. Sud smatra da je došlo vrijeme za uspostavljanje političkog sustava koji će omogućiti svim građanima Bosne i Hercegovina sudjelovanje na izborima za Predsjedništvo i Dom naroda Bosne i Hercegovine bez diskriminacije na osnovi etničke pripadnosti i bez davanja posebnih prava konstitutivnim narodima u odnosu na manjinske narode i građane Bosne i Hercegovine.

❖ PRAVIČNA NAKNADA

Podnositeljica nije podnijela zahtjev za pravičnu naknadu

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.